

РЕШЕНИЕ

№ 211

гр. Велико Търново, 07.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ПЪРВИ ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на осемнадесети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ЯНКО ЯНЕВ

Членове: ДАНИЕЛА ДЕЛИСЪБЕВА
ГАЛИНА КОСЕВА

при участието на секретаря МИЛЕНА СТ. ГУШЕВА
като разгледа докладваното от ЯНКО ЯНЕВ Въззивно гражданско дело № 20234000500328 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258, ал. 1, предложение първо от ГПК - въззивно обжалване.

С Решение № 71/19.04.2023 год., постановено по гр. д. № 315/2022 г. по описа на Габровски окръжен съд е осъдена „Самостоятелна медико-диагностична лаборатория „Медика“ - д-р М. К.“ ООД, ЕИК104076078, гр. Велико Търново, ул. „Марно поле“ № 21, на основание чл. 49 от ЗЗД и М. С. Г., ЕГН *****, от гр. Елена, *****, на основание чл. 45 от ЗЗД, да заплатят солидарно на И. С. В., ЕГН *****, от гр. Елена, *****, сумата 2 297.70 лв., обезщетение за имуществени вреди за медицински разходи за лечение, претърпени от непозволено увреждане, настъпило на 04.06.2020 г., ведно със законната лихва от датата на предявяване на исковата молба 26.05.2022 г. до окончателното изплащане на сумата. Със същото решение са осъдени „Самостоятелна медико-диагностична лаборатория „Медика“ - д-р М. К.“ ООД, ЕИК104076078, гр. Велико Търново, ул. „Марно поле“ № 21, на основание чл. 49 от ЗЗД и М. С. Г., ЕГН *****, от гр. Елена, *****, на основание чл. 45 от ЗЗД, да заплатят солидарно на И. С. В., ЕГН *****, от гр. Елена, *****, сумата от 22 155.47 лв., обезщетение за имуществени вреди, представляващи разликата между дължимото на ищцата трудово възнаграждение и изплатеното ѝ обезщетение за временна нетрудоспособност за дните, през които е ползвала

отпуск по болест за времето от 04.08.2020 г. до 26.05.2022 г., претърпени вследствие непозволено увреждане, настъпило на 04.06.2020 г., ведно със законната лихва от датата на предявяване на исковата молба 26.05.2022 г. до окончателното изплащане на сумата. Осъдени са „Самостоятелна медико-диагностична лаборатория „Медика“ - д-р М. К.“ ООД, ЕИК104076078, гр. Велико Търново, ул. „Марно поле“ № 21, на основание чл. 49 от ЗЗД и М. С. Г., ЕГН *****, от гр. Елена, *****, на основание чл. 45 от ЗЗД, да заплатят солидарно на И. С. В., ЕГН *****, от гр. Елена, ***** сумата 35 000 лв. обезщетение за неимуществени вреди, претърпени вследствие непозволено увреждане, настъпило на 04.06.2020 г., ведно със законната лихва от датата на увреждането 04.06.2020 г. до окончателното изплащане на сумата, като е отхвърлен искът в останалата част в размер над 35 000 лв. до размер на 50 000 лв. Осъдени са „Самостоятелна медико-диагностична лаборатория „Медика“ - д-р М. К.“ ООД, ЕИК104076078, гр. Велико Търново, ул. „Марно поле“ № 21, на основание чл. 49 от ЗЗД и М. С. Г., ЕГН *****, от гр. Елена, *****, на основание чл. 45 от ЗЗД, да заплатят солидарно на И. С. В., ЕГН *****, от гр. Елена, ***** сумата от 4 604 лв. разноски по делото. С решението са осъдени „Самостоятелна медико-диагностична лаборатория „Медика“ - д-р М. К.“ ООД, ЕИК104076078, гр. Велико Търново, ул. „Марно поле“ № 21 и М. С. Г., ЕГН *****, от гр. Елена, ***** да заплатят на процесуалния представител на ищцата адв. В. И. К. от АК – Велико Търново, гр. Велико Търново, *****, офис 18, адвокатско възнаграждение в размер на 3 170 лв., на основание чл. 38, ал. 2 от ЗА. Осъдена е И. С. В., ЕГН *****, от гр. Елена, ***** заплати на „Самостоятелна медико-диагностична лаборатория „Медика“ - д-р М. К.“ ООД, ЕИК104076078, гр. Велико Търново, ул. „Марно поле“ № 21 сумата от 630 лв. разноски по делото. Осъдена е И. С. В., ЕГН *****, от гр. Елена, ***** да заплати на процесуалния представител на ответницата адв. И. И. от АК - Габрово, гр. Габрово, *****, адвокатско възнаграждение в размер на 630 лв., на основание чл. 38, ал. 2 от ЗА.

Постъпила е въззивна жалба от „Самостоятелна медико-диагностична лаборатория „Медика“ - д-р М. К.“ ООД, ЕИК104076078, гр. Велико Търново, ул. „Марно поле“ № 21, представлявано от управителя – М. М. К., съд. адрес: гр. Габрово, *****, чрез адв. И. И. от АК - Габрово против Решение № 71/19.04.2023 год., постановено по гр. д. № 315/2022 г. по описа на Габровски окръжен съд.

В същата се излага, че решението в обжалваната му част е неправилно и незаконосъобразно. Излага се, че мотивите на съда били неточни, неясни, непълни, противоречиви и незаконосъобразни. Твърди се, че неправилен бил изводът на съда, че изпълнителят/възложителят са осъществили състава на чл. 45 от ЗЗД и чл. 49 от ЗЗД. Не можело да се направи извод за извършено противоправно деяние и причинена вреда, което се потвърждавало и от заключението на комплексната съдебно-медицинска експертиза. Безспорно било установено единствено извършената манипулация по вземане на кръв и образувалия се хематом. Твърди се също, че от заключението на експертизата се установявало, че не можело да се намери пряка връзка между извършената венозна

манипулация на 04.06.2020 г. и последвалите страдания на ищцата. Претендират се разноси.

Направено е искане да се отмени съдебния акт в обжалваната му част и да се постанови друг, с който да бъдат отхвърлени предявените искове.

Постъпила е въззивна жалба и от М. С. Г., ЕГН *****, от гр. Елена, *****, съд. адрес: гр. Габрово, *****, чрез адв. И. И. от АК - Габрово против Решение № 71/19.04.2023 год., постановено по гр. д. № 315/2022 г. по описа на Габровски окръжен съд.

В същата се излага, че решението в обжалваната му част е неправилно и незаконосъобразно. Излага се, че мотивите на съда били неточни, неясни, непълни, противоречиви и незаконосъобразни. Твърди се, че неправилен бил изводът на съда, че изпълнителят/възложителят са осъществили състава на чл. 45 от ЗЗД и чл. 49 от ЗЗД. Не можело да се направи извод за извършено противоправно деяние и причинена вреда, което се потвърждавало и от заключението на комплексната съдебно-медицинска експертиза. Безспорно било установено единствено извършената манипулация по вземане на кръв и образувалия се хематом. Твърди се също, че от заключението на експертизата се установявало, че не можело да се намери пряка връзка между извършената венозна манипулация на 04.06.2020 г. и последвалите страдания на ищцата. Претендират се разноси.

Направено е искане да се отмени съдебния акт в обжалваната му част и да се постанови друг, с който да бъдат отхвърлени предявените искове.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК е подаден отговор на въззивните жалби от И. С. В., ЕГН *****, от гр. Елена, *****, чрез адв. В. К. от АК – Велико Търново.

В същият се излага, че въззивните жалби са неоснователни, а решението в обжалваната му част – обосновано, законосъобразно и правилно, като не страда от пороците посочени във въззивните жалби. Излага се, че първоинстанционният съд е обсъдил подробно и задълбочено събраните по делото доказателства, като фактическите му изводи са ясни, точни и обосновани, а правните - в съответствие с материалния закон. Съдът правилно бил приел, че по делото са установени всички законови предпоставки за ангажиране солидарната отговорност на ответниците по чл. 49 от ЗЗД и чл. 45 от ЗЗД. Претендират се разноси.

Постъпила е и насрещна въззивна жалба от И. С. В., ЕГН *****, от гр. Елена, *****, чрез адв. В. К. от АК – Велико Търново против Решение № 71/19.04.2023 год., постановено по гр. д. № 315/2022 г. по описа на Габровски окръжен съд.

В насрещната жалба се излага, че първоинстанционният съдебен акт в отхвърлителната му част е необоснован и незаконосъобразен. Излага се, че съдът въпреки, че е правилно е отчел и обсъдил относимите обстоятелства е определил занижено обезщетение за неимуществени вреди, противоречащо на принципа, закрепен в чл. 52 от ЗЗД.

Претендира се да се отмени първоинстанционният съдебен акт в обжалваната му част

и да се постанови друг, с който да бъде уважен предявеният иск за неимуществени вреди в пълния му размер. Претендират се разноски.

Първоинстанционният съд е достигнал до правния извод, че е доказано твърдяното от ищцата противоправно поведение от страна на служител на ответното търговско дружество (лаборант при „СМДЛ „Медика“ – д-р М. К.“ ООД) при извършване на процесната медицинска манипулация – до това правно съждение съдът е достигнал чрез анализ на заключението на КСМЕ и показанията на свидетелите. В този смисъл, приел е, че твърдяното противоправно деяние е установено по несъмнен начин – чрез пълно и главно доказване, както предписва правната норма на чл. 154, ал. 1 от ГПК, а именно от приетата КСМЕ и от разпита на свидетелите се установявало, че медицинската манипулация - венепункция за вземане на кръв от вената от дясната ръка на ищцата, не е извършена по най-щадящия за пациента начин и с най-малки рискове от травматични последици, което не кореспондира с общия принцип да не се вреди другиму, както и с оглед предвидената в чл. 6, ал. 1 от ЗЛЗ защита правата на пациентите чрез изискването за професионално осъществяване на съответната медицинска дейност. Приел е, че на ищцата са причинени имуществени вреди – 2 297.70 лв. – разходи за лечение и 22 155.47 лв. - разликата между дължимото на ищцата трудово възнаграждение и изплатеното ѝ обезщетение за временна нетрудоспособност за посочените периоди. Приел, че съобразно уредените в чл. 52 от ЗЗД критерии за справедливост, заместващото обезщетение за причинени неимуществени вреди от настъпване на процесното застрахователно събитие е в размер на сумата от 35 000 лв. Счел е, че лихвата за забава се дължи от 04.06.2020 г. – датата на увреждането.

Съгласно чл. 269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от релевираните въззивни основания в жалбите.

Първоинстанционното решение е постановено от законен състав, в пределите на правораздавателната власт на съда, изготвено е в писмена форма, подписано е и е разбираемо. Следователно обжалвания съдебен акт не е нищожен по смисъла на чл. 270, ал. 1 и 2 от ГПК.

При извършената служебна проверка с оглед на всички процесуални нарушения, които водят до нищожност или недопустимост на обжалваното решение, съдът констатира, че същото е валидно и допустимо. Не е налице нито един от пороците, които обуславят нищожност или недопустимост на същото.

Апелативен съд – Велико Търново, след като разгледа жалбите, обсъди доводите на противната страна, прецени събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, провери правилността на обжалваното решение, съобразно правомощията си, приема за установено следното от фактическа и правна страна, във връзка с наведените във въззивните жалби пороци на оспорения съдебен акт:

Пред първоинстанционният съд са предявени осъдителни иски за имуществени и неимуществени вреди с правно основание чл. 49 от ЗЗД, във вр. с чл. 45, ал. 1 от ЗЗД срещу първия ответник и с правно основание чл. 45, ал. 1 от ЗЗД срещу втория ответник, тъй като

в обстоятелствената част на исковата молба се навеждат фактически твърдения за причиняване на имуществени и неимуществени вреди от виновното противоправно деяние на служител на ответното дружество, изразяващо се в немарливо изпълнение на медицинските му задължения – при и по повод на извършване на възложената му от ответното търговско дружество законоустановена професионална дейност, като се претендира солидарното им осъждане.

На 04.06.2020 г. в сградата на Районен съд – Елена, във връзка с направено изследване чрез бърз тест за COVID-19, дарен от „Булфарма“, на ищцата е взета кръв от вена от вътрешната страна на лакътя на дясната ръка. Манипулацията е извършена от лаборант М. С. Г. (втория ответник), която в този момент е била в трудово правоотношение със СМДЛ „Медика - д-р М. К.“ ООД, гр. Велико Търново (първия ответник). По време на манипулацията ищцата усетила остра болка, а в последствие, макар да изпълнила всички указания на лаборантката, в края на работния ден се оплакала, че ръката ѝ изтръпва и има синина в сгъвката на лакътя, като видимо си личало синина и подутина в наситено синьо (св. Х., св. С., св. В.). Образуваият се хематом препятствал ищцата да изпълнява пълноценно трудовите си задължения като съдия, което наложило в посочените в исковата молба периоди да ползва отпуск, поради временна нетрудоспособност и платен годишен отпуск. Това продължило до 26.05.2022 г. (близо 2 години). През този период ищцата изпитвала и непрекъсната болка (в лакътя на дясната ръка, ирадираща към рамото и китката), свързана с двигателни нарушения, непрекъснато изтръпване на пръстите и психическо напрежение. Освен това ищцата не можела да изпълнява пълноценно и домакинските си задължения, била в невъзможност и да шофира, което налагало нейни близки и роднини да ѝ оказват съдействие. Преди това ищцата не е имала здравословни проблеми и водела е динамичен живот (св. С., св. С., св. В.). Била отчаяна, липсвал стимул, страхувала се, че ще си загуби работата си (св. С., св. В.).

Предизвиканото състояние на ищцата наложило консултацията с множество медицински специалисти (д-р Н. Б. (личен лекар), д-р Т. (хирург), д-р И. И. (невролог в МОБАЛ „Св. Иван Рилски“, гр. Горна Оряховица), проф. К. (ортопед), д-р Д. Ц. (невролог във ВМА), д-р М. (невролог), д-р Н. (невролог), д-р Г., д-р М. М. от МЦ „Н. И. Пирогов“, доц. С. – хирург в УМБАЛСМ „Пирогов“, д-р Б., д-р В., д-р С., д-р Б. Х.), които давали различни диагнози, но в крайна сметка на 11.06.2022 г. ѝ била направена операция на медианен и улнарен нерв, извършена от проф. д-р М. К. (епикриза от УМБАЛ „Софиямед“ АД), едва след която симптомите на изтръпване на пръстите на ръката се нормализирали. Непосредствено след операцията обаче ищцата изпитвала силни болки, а около мястото на операцията имало големи отоци, които ѝ пречели да извършва елементарни движения, освен това я притеснявал и белегът на ръката и този физическият проблем довел до тежки емоционални последствия (св. С., св. В.).

Не е спорно между страните и обстоятелството, което се установява и от заключението на съдебно-счетоводната експертиза, че за периода 04.08.2020 г. – 26.05.2022 г. (датата на предявяване на иска) разликата между дължимото на ищцата трудово

възнаграждение и полученото от нея обезщетение за временна нетрудоспособност е 22 155.47 лв.

От заключението на комплексната съдебно – медицинската експертиза, неоспорена от страните и приета като доказателство по делото се установява, че няма медицински стандарт в нормативен документ, който да описва точни правила за вземане на венозна кръв, като за специалисти, завършили здравен колеж със специалност „медицински лаборант“ се смята, че е достатъчно условие да могат и да знаят как се взема венозна кръв, и че квалификацията на медицинската лаборантка М. Г. позволява да извършва такава. Вещите лица дават заключение, че в случая няма пропуски и недостатъци в извършената процедура. Дадено е заключение от вещите лица, че възможните усложнения са: поява на хематом на мястото на убождането, поради недостатъчно притискане на мястото на пункцията; пробождаване на артериален съд, като в тези случаи хематомът е значително по-малък, поради това, че артериите имат мускулатура; може да бъде прободен периферен нерв, който да даде усещане за моментна силна болка и последваща недълго продължаваща невропатна болка. Възможно било също да бъде прободена кубиталната артерия или срединния нерв. Вещите лица дават заключение, че венозен съд със сигурност е засегнат, защото той е търсеният, за да бъде извършена венепункцията и осъществено вземането на кръв. Заклучават, че от образувалия се хематом, може да бъде засегнат по-остро срединния нерв (медианния нерв), като улнарният нерв може да се засегне вторично, но от хроничен вече хематом, разлял се в кубиталния канал. Дават заключение, че до 14.08.2020 г., когато била проведена първата ЕМГ от д-р И. И. - невролог в МОБАЛ „Св. Иван Рилски“, гр. Горна Оряховица, нямало данни за периферни и преднокоринчеви увреди на нервус медианус и нервус улнарис декстра и за първи път е установено увреждане на 09.09.2020 г. от д-р Д. Ц. - невролог към ВМА - София, като в извършената от нея ЕМГ се регистрира намаляване на амплитудата на сетивните отговори на нервус медианус, нервус улнарис декстра. Вещите лица дават заключение, че уврежданията при ищцата могат да са причинени от последвалия хематом след венепункцията, като правят извод, че периферните нервни увреждания на нервус медианус и нервус улнарис, не може да се твърди, че са директно вследствие от вземането на венозна кръв от ищцата, тъй като първите медицински доказателства за увреда на двата нерва са от 09.09.2020 г., което е месеци след вземането на кръвта. Съгласно заключението на експертизата към момента на извършения от вещите лица преглед на ищцата, констатациите са, че е напълно излекувана, без сериозни болкови оплаквания в дясната лакътна става, която е раздвижена в почти пълен обем (има остатъчен екстензионен дефицит от 15 градуса, което е в рамките на функционалността). Също така липсвала неврологична симптоматика и чувствителността на 4-тия и 5-тия пръст на дясна ръка било напълно възстановено, а силовият захват бил в норма. Не е спорно между страните и от даденото заключение на комплексната съдебномедицинска експертиза се установява, че при всички случаи, работата с клавиатура, писане на ръка, шофиране, при ищцата са били силно затруднени и тя не е можела да ги изпълнява без болка и усилия. Не е спорно също, което се установява и от заключението на вещите лица, че претендираните от ищцата разходи от 2 297.70 лв., са направени за лечението на заболяването. Като заключение, вещите лица

дават становище, че не може да се намери пряка връзка между извършената венозна манипулация на 04.06.2020 г. и последвалите страдания на ищцата, като заявяват че медицинските изследвания сочат и на начални дегенеративни изменения на междупрешленните дискове, поради което не могат да отрекат, че оплакванията на ищцата не са се дължали и на тези промени. В заключението е посочено, че е възможно хематомът да е провокирал периферната проява, а заболяването да се е развило вследствие на описаните промени в шийните прешлени. В съдебно заседание вещите лица заявяват, че при ищцата е констатирана компресия (притискане) на лакътните нерви, като хематомът да е причинил притискане на оперираните нерви, като се приема това за по-малко вероятно за улнарния нерв. Заявяват, че в медицинската документация имало неточности относно диагнозата, като за правилна следвало да се счита „компресия на лакътен нерв“. Отделно от това в с.з. вещите лица заявяват, че за предполагаемата шийна патология, не е извършвано изследване с ЯМР, което би го доказало, а съжденията им са само предположения. Т.е. не могат да изразят категорично становище, че периферният синдром от увредата на двата нерва, които са оперирани, се дължи на проблеми в шийния отдел. От друга страна твърдят и, че констатираният хематом, вследствие на венопункцията не може да бъде изключен като причина за компресията. Заявяват, че симптоматиката при ищцата отговаря на периферно притискане на медианния (срединен) и улнарния (лакътен) нерв, но не могат да се ангажират с категорично становище от вещите лица каква е причината затова – дали е от хематома или от проблем в шията.

Съгласно задължителните за съда тълкувателни разяснения, дадени в Постановление № 7/1959 г. на Пленума на ВС, юридическите лица отговарят по чл. 49 от ЗЗД за вредите, причинени от техни работници и служители при или по повод на възложената им работа.

Отговорността на лицата, които са възложили другиму извършването на някаква работа, за вредите, причинени при или по повод на тази работа, е за чужди противоправни и виновни действия или бездействия. Тази отговорност има обезпечително-гаранционна функция и произтича от вината на натоварените с извършването на работата лица. Лицата, които са възложили работата, във връзка с която са причинени вредите, не могат да правят възражения, че са невиновни в подбора на лицата и да се позовават на други лични основания за освобождаването им от отговорност (Постановление № 7/29.12.1958 г., Пленума на Върховния съд).

Следователно, за да възникне обезпечително-гаранционната отговорност на възложителя за неимуществени вреди, причинени при или по повод на уговорената работа, в обективната действителност трябва да са се осъществили следните материални предпоставки (юридически факти): 1) деяние (действие или бездействие); 2) противоправност (несъответствие между правно дължимото и фактически осъщественото поведение); 3) вреди (неблагоприятно засягане на имуществената/неимуществената сфера на увредения – накърняване на неговия патримониум, телесен интегритет, респ. на неговото достойнство и чест); 4) причинно-следствена връзка между противоправното поведение и настъпилите имуществени/неимуществени вреди (вредоносният резултат в съвкупния

съпричинителен процес между явленията и обстоятелствата в природата следва да е закономерна, необходима, естествена, присъща последица от виновното противоправно поведение на делинквента); 5) вина на делинквента, която съобразно уредената в чл. 45, ал. 2 от ЗЗД оборима презумпция се предполага и 6) виновното лице да е причинило вредите при или по повод на изпълнение на възложената работа.

Следователно вина се търси не у този, който е възложил работата, а у този, който я изпълнява. И ако последният виновно е причинил вреди на трето лице, гражданската отговорност за първия е всякога налице, макар той да няма вина. Отговорността по чл. 49 от ЗЗД е за чужди виновни действия. Тя е предвидена от закона, за да обезпечи по-сигурното, лесно и бързо обезщетяване на пострадалия. Отговорният по чл. 49 от ЗЗД може успешно да се защитава, ако установи, че ищецът не е претърпял вреди или че тези вреди не са причинени от лицето, на което ответникът е възложил някаква работа, или че вредите не са причинени виновно от натовареното лице, или най-сетне, че не са извършени по повод или при изпълнение на работата.

Ако в процеса се установи, че натовареното лице е причинило вредата на пострадалия противоправно и виновно, и то при или по повод на възложената му работа, отговорността по чл. 49 от ЗЗД е всякога налице.

Следователно, за да се ангажира отговорността на ответника по чл. 49 от ЗЗД, ще следва да се установи и отговорност по смисъла на чл. 45, ал. 1 от ЗЗД по отношение на лицето, на което е възложена работата. Успешното ангажиране на тази отговорност изисква наличието на няколко кумулативни предпоставки – противоправно поведение, действие или бездействие с установено авторство; осъществено виновно; вреди и причинно-следствена връзка между тях. Наличието им следва да е доказано несъмнено, не чрез предположения, тежестта за което е за ищцата, т.е., необходимо е провеждане на пълно и главно доказване на релевантните за спора факти, като единствено вината се предполага до доказване на противното по изричното разпореждане на закона – чл. 45, ал. 2 от ЗЗД. Неустановяването на която и да е от изброените предпоставки води до неоснователност на иска.

Основните спорни между страните въпроси са дали лаборантът – служител на ответника, правилно и при спазване на медицинските нормативни правила е извършил манипулацията вземане на венозна кръв от ищцата; каква е причината за появата на хематом на ръката на ищцата на мястото, където е извършена манипулацията по вземане на кръв от вената, както и налице ли е причинна връзка извършената венозна манипулация и претендираните от ищцата увреждания.

В практиката на ВКС се приема, че когато спорът по делото касае деликт при изпълнение на медицинска дейност (медицински деликт), при формиране на вътрешното си убеждение относно наличието или липсата на неправомерно поведение на медицинските специалисти и връзката му с конкретно сочените вреди, съдът следва да съобрази, че медицинската помощ е правнорегламентирана дейност. Съгласно чл. 80 от Закона за здравето, качеството ѝ се основава на медицински стандарти, утвърдени по реда на чл. 6, ал. 1 от Закона за лечебните заведения и Правилата за добра медицинска практика, приети и

утвърдени по реда на чл. 5, т. 4 от Закона за съсловните организации на лекарите и лекарите по дентална медицина. По силата на чл. 6, ал. 1 от ЗЛЗ, дейността на лечебните заведения и на медицинските и други специалисти, които работят в тях, се осъществява при спазване на медицинските стандарти за качество на оказваната медицинска помощ и осигуряване защита на правата на пациента, а медицинските стандарти се утвърждават с наредби на министъра на здравеопазването. Ето защо, когато съдът се произнася по въпроса осъществяване ли е деликт при изпълнение на медицинска дейност, той следва да обсъди не само доказателствата за фактите какви действия са били предприети или не са били извършени от медицинските специалисти, но и доколко те са отговаряли на дължимото съобразно утвърдените медицински изисквания - да посочи в какво се изразява нарушението на утвърдените медицински стандарти и правилата за добрите медицински практики. Освен това, по иска по чл. 49 от ЗЗД следва да обоснове дали именно поради противоправното поведение на лекарите и другите медицински работници, които осъществяват работа в интерес на възложителя, е настъпил вредоносния резултат – т. е. наличието на причинна връзка помежду им, с което да изчерпи фактическите си и правни изводи относно предпоставките от състава на основанието по чл. 49 от ЗЗД. В този смисъл - Решение № 60289/04.07.2022 г. по гр. д. № 131/2021 г., III г. о. на ВКС.

Съгласно чл. 6, ал. 1 от ЗЛЗ медицинските стандарти се утвърждават с наредби на министъра на здравеопазването. Относително към действията на ответниците е Наредба № 1/08.02.2011 г. за професионалните дейности, които медицинските сестри, акушерките, асоциираните медицински специалисти, зъботехниците и здравните асистенти могат да извършват по назначение или самостоятелно, по-конкретно чл. 9, ал. 2, вр. ал. 1, т. 5, б. „в“ от същата, съобразно който медицинският лаборант може самостоятелно или по назначение от лекар да извършва манипулациите венозна пункция и вземане на кръв. С Наредба № 1/31.01.2014 г. на министъра на здравеопазването е утвърден медицински стандарт „Клинична лаборатория“, с чл. 9.4.2. от който е вменено задължение на медицинския лаборант да познава и спазва правилата за вземане на венозна и капилярна кръв по съответна стандартна работна процедура. Самата процедура не е описана в документа, предвид на което следва да бъдат съобразени стандартните изисквания, относими към въпросната медицинска дейност на лаборанта. Не е налице утвърден стандарт за извършване на венопункция за изследване на кръв, но такъв стандарт е утвърден за извършването на венопункция при даряване на кръв, в Наредба № 9/25.04.2006 г., в разпоредбата на Раздел 4, чл. 2, от която е предвидена процедурата по вземане на кръв от донор – чл. 2.2 предвижда кръвта да се взема от медицинска сестра, в съответствие със стандартната оперативна процедура, с определена последователност.

В съответствие с изводите на първоинстанционния съд, настоящата инстанция намира, че заключението на КСМЕ, в частта му за начина на извършване на процесната медицинска манипулация – венепункция за вземане на кръв, а именно, че същата е извършена нормално е необосновано, като в тази си част заключението на КСМЕ е хипотетично и посочва единствено алгоритъма за вземане на венозна кръв, и това е така,

доколкото вещите лица нямат непосредствени наблюдения от извършването на манипулацията в конкретния случай (между впрочем това твърдят и самите те в отговор на въпрос № 5 от заключението). Напротив именно преките свидетели (св. Ц. Х. и св. Й. С.) на оспорваната медицинска манипулация твърдят, че ищцата е получила остра болка от пробождането, че в следствие се е появила синина (хематом) и изтръпване на пръстите.

Освен липсата на непосредствени впечатления, специфичността на медицинската манипулация - венепункция за вземане на кръв, която е трудно да се установи документално в медицинските записвания, води до необоснованост на заключението на вещите лица за липса на причинна връзка между извършената манипулация и последвалите претърпени от ищцата увреждания, както и за претърпените болки и страдания. Наличието на причинна връзка в случая се установява от гласните доказателствени средства – показанията на св. Ц. Х. и св. Й. С., които имат преки наблюдения от извършената медицинска манипулация и последвалите от нея усложнения.

КСМЕ дава заключение, че вероятните причини за уврежданията на ищцата са основно две – медицинската манипулация за вземане на кръв и последвалите хематом и „компресия на лакътни нерви“ или предполагаемата шийна патология.

Настоящият състав на въззивната инстанция, счита че следва да бъде изключена посочената от вещите лица втора причина – предполагаема шийна патология, тъй като не са установени данни или медицинска документация ищцата да е страдала от шипове. Тази възможна причина, посочена от вещите лица за последвалите увреждания на ищцата не се установява от приетите доказателства по делото. Това е така, тъй като вещото лице Георгиев заявява, че заключението му е само едно предположение, като от наличната медицинска документация не може да се твърди с категоричност такова увреждане, а освен това от останалите по делото доказателства не се установява преди процесната венепункция ищцата да е имала оплаквания от болки и изтръпване на дясната ръка. Напротив от свидетелските показания и приетата медицинска документация се установява, че такива оплаквания са се появили след извършената от ответницата манипулация и не се установява да са отшумели до оперативното лечение. Нещо повече оплаквания в шийната област не се установяват и в следствие. Не следва да се пренебрегва и обстоятелството, че след извършеното оперативно лечение на двата нерва, при които е установена компресия, е настъпило подобрение при ищцата, като е изчезнало изтръпването на ръката.

На следващо място, освен предположенията на вещите лица, не са налице доказателства, че възможна причина за периферните нервни увреждания на двата нерва, могат да бъдат и описаните в рентгенографията промени на начални дегенеративни изменения на междупрешленните дискове. Няма доказателства и преди процесната венепункция ищцата да е имала оплаквания от болки и изтръпване на дясната ръка.

Поради гореизложеното, че няма доказана друга причина за получаването на оток и кръвонасядане и последвалата „компресия на лакътни нерви“, настоящата инстанция намира, че причината за получаването на уврежданията е в поведението на служителя на ответника, която, макар да е спазила медицинския стандарт за провеждане на процедурата, е

причинила увреждането на ишцата. В този смисъл, отокът, образувалият се хематом и последвалата „компресия на лакътни нерви“ са в причинна връзка с поведението на лаборанта - отокът, образувалият се хематом и последвалата „компресия на лакътни нерви“ нямаше да настъпят, ако не беше извършена процедурата. Действието по вземане на кръв е *sine qua non* (условието, без което не може), за да може отокът, образувалият се хематом и последвалата „компресия на лакътни нерви“ да настъпят. Доколкото след извършване на манипулацията ишцата я е боляло ръката, и е притискала убоденото място, единствената причина за отока и кръвонасядането, констатирани на следващия ден остава венепункцията, поради което доводите на ответника за липса на деяние (тъй като ишцата е причинила увреждането), макар да няма релевирано възражение за съпричиняване на вредоносния резултат, съгласно чл. 51, ал. 2 ЗЗД, останаха недоказани по делото. По делото няма данни, които да дават основание да се приеме, че неспазването от ишцата на дадени указания от лаборантката са станали причина за появата на хематома. Св. Х. установява, че ишцата е изпълнила указанията на лаборантката, притискала е мястото на ръката, където е убождането, след поставянето на памука, което не е опровергано.

Неоснователна е констатацията на вещите лица довела до заключение за липса на причинна връзка между венепункцията и настъпилите увреждания, тъй като е изминал период от няколко месеца от вземането на кръв и първите медицински доказателства за увредата на двата нерва при ишцата. Установено е, че още в същия ден ишцата е потърсила управителя на първия ответник - СМДЛ „Медика - д-р М. К., който е уведомил д-р Т. (хирург) с молба да прегледа ишцата. В последствие до извършване на ЕМГ на 09.09.2020 г. от д-р Д. Ц. - невролог към ВМА - София, която регистрира намаляване на амплитудата на сетивните отговори на нервус медианус, нервус улнарис декстра, на ишцата е извършено ЕМГ от д-р И. И. - невролог в МОБАЛ „Св. Иван Рилски“, гр. Горна Оряховица. Не се установява обаче в този период оплакванията на ишцата да са отминали (св. С. и св. В.). Напротив установява се, че те са именно на дясната ръката, където е извършена венепункцията, от която се е образувал хематом, от който са засегнати двата нерва - медианен и улнарен, като не е доказана друга причина за това. Това води до извода, че уврежданията на ишцата е нямало да настъпят, ако не е била извършена манипулацията от ответницата. Именно горното води до извода, че е налице причинна връзка между извършената от ответницата Г. манипулация на 04.06.2020 г. за вземане на кръв от вената на дясната ръка на ишцата и появата на хематома, който е причинил увреждането на двата нерва, от което ишцата е търпяла болки и страдания.

С оглед изложеното, първият ответникът носи гаранционно-обезпечителна отговорност (по чл. 49 от ЗЗД), а вторият ответник отговорността за собствените си действия, като причинител на увреждането (по чл. 45 от ЗЗД), за стореното на ишцата и исковите са доказани по основание, като отговорността между тях е солидарна.

Настоящият състав на въззивния съд напълно споделя и останалите мотиви на първоинстанционния съд в тази им част, поради което на основание чл. 272 от ГПК препраща към тях.

На обезщетяване подлежат всички вреди – имуществени и неимуществени, които са пряка и непосредствена последица от непозволеното увреждане (деликта).

Трайната съдебна практика, като напр. ППВС № 4/1968 г. на Върховния съд, както и по-новата такава (напр. Решение № 184/08.11.2011 г. по т. д. 217/2011 г. на ВКС на РБ, II т. о., Решение № 83/06.07.2009 г. по т. д. 795/2008 г. на ВКС на РБ, II т. о. и др.) е категорична, че „справедливостта“ по чл. 52 от ЗЗД не е абстрактно понятие, а се изпълва със съдържание и смисъл при определяне на размера на обезщетението за неимуществени вреди, винаги и само когато се подхожда конкретно към случая, при съобразяване с всички правнозначими факти и обстоятелства, понеже следва да се обоснове връзката между конкретно установените увреждания и защо съдът приема, че съответния размер на присъжданото обезщетение за неимуществени вреди е справедлив.

Съгласно т. II на ППВС № 4/1968 г. при определяне на същото съдът следва да съобрази характерът на увреждането, начинът на извършването му, обстоятелствата, при които е извършено, допълнителното влошаване състоянието на здравето, причинените морални страдания, осакатявания, загрозявания и др.

При определяне размера на обезщетението е необходимо да се отчете освен начинът на извършването на противоправното деяние, претърпените от ищцата болки и страдания вследствие на причинените ѝ травматични увреждания, периодът за пълното възстановяване, нейната възраст, причинените ѝ неудобства и дискомфорт при социалните контакти, социално-икономическите условия в страната към момента на настъпване на увредата - средата на 2020 г. Тъй като неимуществените вреди, които представляват неблагоприятно засягане на лични, нематериални блага, не биха могли да бъдат възстановени, предвиденото в закона обезщетение не е компенсаторно, а заместващо и се определя съобразно критериите, предписани в правната норма на чл. 52 от ЗЗД – по справедливост от съда.

В случая следва да се вземе предвид обстоятелството, че към датата на увреждането ищцата е била на 46 г., в работоспособна и активна възраст; изключително дългият период за възстановяване (повече от 2 години) с оглед претърпените увреждания; наложилите се болничен престой с оглед оперативната намеса; многократната необходимост от посещение и преглед при различни медицински специалисти; наложилото се е приемането на болкоуспокояващи препарати; невъзможността в дълъг период от време да се ползва от дясната си ръка, която е била водеща за нея; невъзможността да изпълнява пълноценно служебните си задължения, които са свързани с работа с клавиатура и писане на ръка; затруднението при извършване на домакинските задължения и наложилата се помощ от възрастната ѝ майка; невъзможността да шофира; обичайните болки и страдания, както негативни психични изживявания.

Заместващото обезщетение представлява парично право, като неговата обезщетителна функция е насочена към получаване на имуществени блага, чрез които да бъде морално удовлетворен пострадалият, като емоционално да бъдат подтиснати изживените неблагоприятни последици от причинените му болки и страдания. В този

смисъл съобразно общественно-икономическите условия в страната към момента на настъпване на процесното застрахователно събитие – средата на 2020 г., и наложилите се морални норми в обществото, респ. съобразно съдебната практика, справедливият размер за заплащане на заместващо обезщетение при подобни травматични увреждания, посочени по-горе е в размер на 35 000 лв. за обезщетение за неимуществени вреди за ищцата И. С. В..

В тази си част настоящата инстанция напълно споделя изводите на първоинстанционният съд, поради което на основание чл. 272 от ГПК препраща към тях.

Гореизложеното налага извода, че възражението на въззиваемия за прекомерност на присъденото обезщетение е неоснователно.

По изложените съображения, съдът приема, че предявените от И. С. В. против „Самостоятелна медико-диагностична лаборатория „Медика“ - д-р М. К.“ ООД, гр. Велико Търново, на основание чл. 49 от ЗЗД и М. С. Г., от гр. Елена, на основание чл. 45 от ЗЗД, за солидарното им осъждане, основано на чл. 53 от ЗЗД за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди са основателни и доказани до размер на 35 000 лв. за всеки един от ищите. В останалата си част предявените искове са неоснователни и недоказани.

По отношение на претендираните имуществени вреди се установи от представените по делото писмени доказателства и заключението на КСМЕ, че извършените във връзка с лечението си ищцата е извършила разходи в размер на сумата от 2 297.70 лв., които следва да бъдат репарирани от ответниците, в условия на солидарност. Не е спорно, а и от заключението на СИЕ се установява, че се разликата между полученото обезщетение от НОИ и дължимото на ищцата трудово възнаграждение за исковия период от 04.08.2020 г. до 26.05.2022 г. е в размер на 22 155.47 лв., които също следва да бъдат възстановени, като за тези суми ответниците бъдат осъдени при условията на солидарност, по съображенията изложени по-горе.

По искането с правно основание чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, имащо за предмет присъждане на законна лихва за забава върху обезщетението за вреди, законната лихва се дължи от дата на увреждането - 04.06.2020 г., съгласно чл. 84, ал. 3 от ЗЗД.

Тъй като правните изводи на въззивната инстанция съвпадат с тези на първоинстанционния съд, въззивните жалби и насрещната въззивна жалба следва да бъдат оставена без уважение, а първоинстанционното решение да бъде потвърдено.

Ответниците следва да заплатят на ищцата и направените по делото разноски през въззивната инстанция (внесена държавна такса) в размер на 239.56 лв., съобразно обжалваемия интерес и уважената част на жалбата, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК.

Ищцата следва да заплати на ответниците направените по делото разноски през въззивната инстанция (внесена държавна такса) в размер на 239.55 лв., съобразно обжалваемия интерес и уважената част на жалбата, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

Ищцата следва да заплати на ответното дружество направените по делото разноски през въззивната инстанция (адвокатско възнаграждение) в размер на 640.67 лв., съобразно обжалваемия интерес и уважената част на жалбата, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

Съобразно направеното искане и изхода на спора пред въззивната инстанция ответниците следва да заплатят на адв. В. К. от АК – Велико Търново направените по делото разноски за въззивната инстанция (адвокатско възнаграждение) в размер на 3 450 лв. (4 140 лв. с ДДС) по иска за неимуществени вреди и 2 600.79 лв. (3 120.94 с ДДС) по иска за имуществени вреди, или общо в размер на 6 050.79 лв. (7 260.95 лв. с ДДС), представляващи адвокатско възнаграждение, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК във вр. с чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата във вр. с чл. 7, ал. 2, т. 3 и т. 4 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, съобразно обжалваемия интерес и уважената част на жалбата.

Съобразно направеното искане и изхода на спора пред въззивната инстанция ищцата следва да заплати на адв. И. И. от АК - Габрово направените по делото разноски за въззивната инстанция (адвокатско възнаграждение) в размер на 1 750 лв. (2 100 лв. с ДДС) по иска за неимуществени вреди, представляващи адвокатско възнаграждение, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК във вр. с чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата във вр. с чл. 7, ал. 2, т. 3 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, съобразно обжалваемия интерес и уважената част на жалбата.

По изложените съображения и на основание чл. 271, ал. 1, предл. първо от ГПК, Апелативен съд – Велико Търново

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 71/19.04.2023 год., постановено по гр. д. № 315/2022 г. по описа на Окръжен съд – Габрово.

ОСЪЖДА „Самостоятелна медико-диагностична лаборатория „Медика“ - д-р М. К.“ ООД, ЕИК104076078, гр. Велико Търново, ул. „Марно поле“ № 21, представлявано от управителя – М. М. К. и М. С. Г., ЕГН *****, от гр. Елена, ***** да заплатят на И. С. В., ЕГН *****, от гр. Елена, ***** направените по делото разноски през въззивната инстанция в размер на 239.56 (двеста тридесет и девет лева и 56 ст.) лв., съобразно обжалваемия интерес и уважената част на жалбата, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК.

ОСЪЖДА И. С. В., ЕГН *****, от гр. Елена, ***** да заплати на „Самостоятелна медико-диагностична лаборатория „Медика“ - д-р М. К.“ ООД, ЕИК104076078, гр. Велико Търново, ул. „Марно поле“ № 21, представлявано от управителя – М. М. К. и М. С. Г., ЕГН *****, от гр. Елена, ***** направените по делото разноски през въззивната инстанция в размер на 239.55 (двеста тридесет и девет лева и 55 ст.) лв., съобразно обжалваемия интерес и уважената част на жалбата, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

ОСЪЖДА И. С. В., ЕГН *****, от гр. Елена, ***** да заплати на „Самостоятелна медико-диагностична лаборатория „Медика“ - д-р М. К.“ ООД, ЕИК104076078, гр. Велико Търново, ул. „Марно поле“ № 21, представлявано от управителя

– М. М. К. направените по делото разноси през въззивната инстанция в размер на 640.67 (шестстотин и четиридесет лева и 67 ст.) лв., съобразно обжалваемия интерес и уважената част на жалбата, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

ОСЪЖДА „Самостоятелна медико-диагностична лаборатория „Медика“ - д-р М. К.“ ООД, ЕИК104076078, гр. Велико Търново, ул. „Марно поле“ № 21, представлявано от управителя – М. М. К. и М. С. Г., ЕГН *****, от гр. Елена, ***** да заплатят на адв. В. И. К. от АК – Велико Търново, с адрес: гр. Велико Търново, *****, офис 18, направените по делото разноси за въззивната инстанция в размер на 6 050.79 (шест хиляди и петдесет лв. и 79 ст.) лв. (7 260.95 (седем хиляди двеста и шестдесет лв. и 95 ст.) лв. с ДДС), представляващи адвокатско възнаграждение, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК във вр. с чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата във вр. с чл. 7, ал. 2, т. 3 и т. 4 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, съобразно обжалваемия интерес и уважената част на жалбата.

ОСЪЖДА И. С. В., ЕГН *****, от гр. Елена, ***** да заплати на адв. И. Ц. И. от АК - Габрово, съд. адрес: гр. Габрово, *****, направените по делото разноси за въззивната инстанция в размер на 1 750 (хиляда седемстотин и петдесет) лв. (2 100 (две хиляди двеста и сто) лв. с ДДС), представляващи адвокатско възнаграждение, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК във вр. с чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата във вр. с чл. 7, ал. 2, т. 3 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, съобразно обжалваемия интерес и уважената част на жалбата.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховен касационен съд на Република България в едномесечен срок от съобщението до страните, че същото е изготвено, при наличие на предпоставките, визирани в чл. 280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____